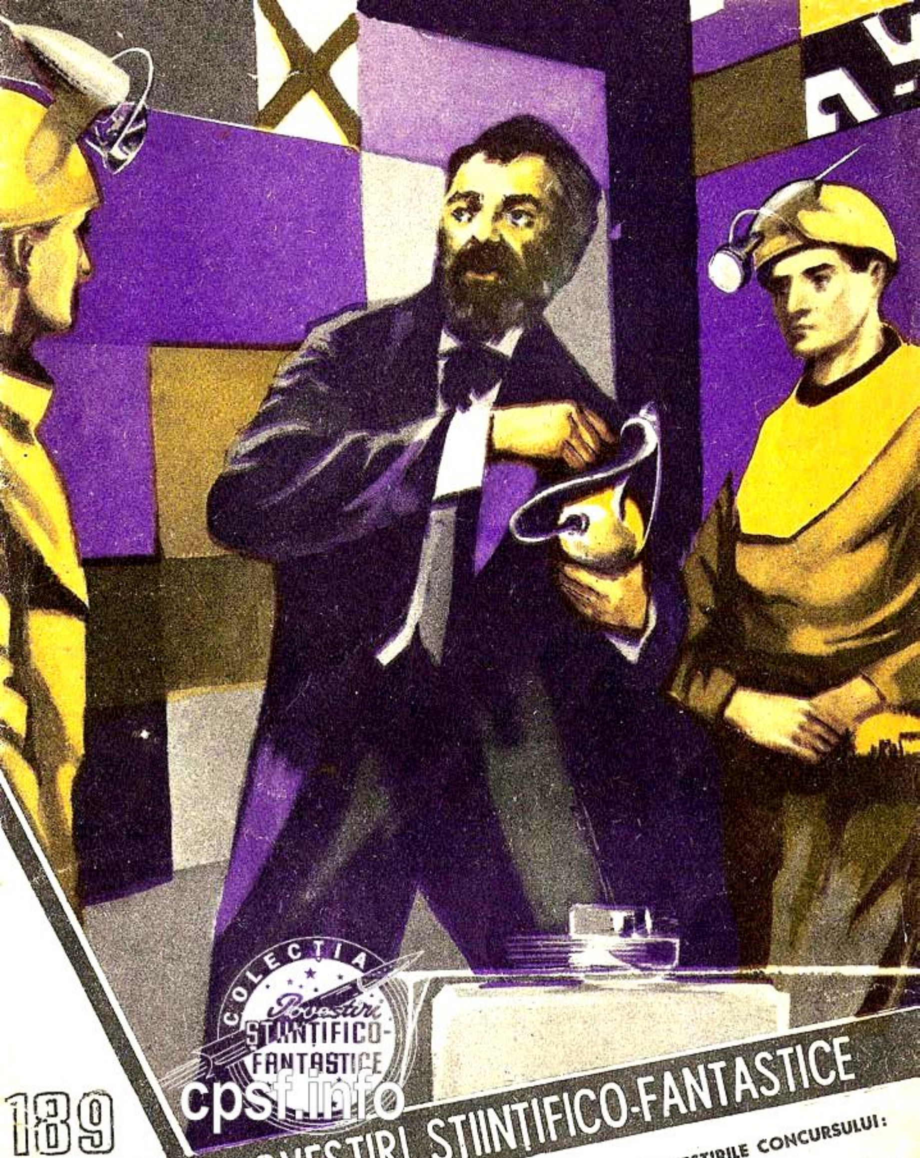


189

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

DIN POVESTIRILE CONCURSULUI:

„OGLINDA RĂSTURNATĂ" ȘI „UN EROU JULES-VERNEAN"

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚĂ și TEHNICĂ

DINTRE LUCRĂRILE TRIMISE LA CONCURS!

I. M. ŞTEFAN

Oglinda răsturnată

(R. P. R.)

★

D. MOROIANU

Un erou jules-vernean

(R. P. R.)

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
Anul VIII — Nr. 189 — 1 octombrie 1962

Din scrisorile cititorilor

Vă mulțumesc pentru răspunsul pe care mi l-ați trimis. Mi-ați comunicat că v-ar interesa să vă scriu despre mine și despre impresiile lăsate de ultimele lucrări ale Colecției.

Am trecut în clasa a IX-a a Școlii medii din orașul Moreni. Îmi place foarte mult să citesc și am o bibliotecă destul de mare (150 de volume). Specia literară cea mai îndrăgită de mine este cea de anticipație.

Dintre povestirile apărute în Colecție m-au atras cel mai mult acelea care tratează despre zboruri în Cosmos („Nebuloasa din Andromeda“, „O iubire din anul 41 042“) și întîlnirea cosmonauților cu ființe raționale din alte lumi („Cor Serpentis“).

Mă bucur din inimă de toate marile succese ale Uniunii Sovietice în cucerirea Cosmosului și aștept cu nerăbdare ziua în care primii astronauți vor atinge suprafața unui corp ceresc.

Ultimele lucrări apărute în Colecție mi-au plăcut, în special povestirile lui Aleksandr Kazanțev („Solul Cosmosului“ și „Marțianul“) și romanul lui R. Bărbulescu și G. Anania „Constelația din ape“, care m-a ținut într-o continuă încordare.

STOICA ION
comuna Ghirdoveni,
raionul Cîmpina

Coperta-desen: DUMITRU IONESCU
(Moment din povestirea „Un erou jules-vernean“)

I. M. ŞTEFAN

Oglinda răsturnată

(R. P. R. — Menţiune)

Costumul pneumatic „Salvex", cumpărat de la magazinul sportiv „Brüder Dietrich" din Hamburg, se dovedea perfect. Ironic ca întotdeauna, Krämer, prietenul din Köln, făcuse haz pe seama acestei precauţii; acum însă era salutară. Valurile Pacificului se înălţau şi coborau uriaşe, dar omul sălta şi cobora o dată cu ele, fără să se scufunde, de parcă s-ar fi ghemuit într-o barcă de cauciuc. Doar crestele înspumate care se iscau pe coama lor îl izbeau, oprindu-i respiraţia. Nu le întîlnea însă decît rareori.

Oskar Schmideke avea de ce să se felicite pentru simţul său de prevedere. Aparatul acesta pneumatic îi salvase deocamdată viaţa, în timp ce sute de alţi pasageri pieriseră. Ar fi fost cumplit ca tocmai acum, cînd se credea atît de aproape de ţintă, să cadă victima unui naufragiu; socotea de aceea că soarta îl cruţase pentru a nu scăpa prilejul ce i se oferea.

Cu un ceas în urmă, cînd vaporul era aproape scufundat, apăsase crispat pe butonul cel roşu. În cîteva secunde, motorul minuscul umflase costumul pneumatic, care devenise astfel cel mai desăvîrşit colac de salvare.

•

Întreaga întîmplare îi reveni în minte.

„Wotan", unul dintre cele mai mari transatlantice ale Republicii Federale, se ciocnise de-o mină japoneză, uitată undeva, la est de Noua Caledonie, încă din vremea războiului, cînd prin aceste meleaguri acvatice se înfruntaseră marile cuirasate ale marinelor niponă şi americană. Oskar Schmideke îşi aminti că şi în atelierul lui de jucării de la Köln se fabricau cuirasate şi mine poleite, pe lîngă tancuri, avioane blindate, rachete şi soldaţi de plumb, toate zugrăvite în vopseluri argintii, ca să-şi atragă cumpărătorii.

Acum, cînd explozia minei adevărate căscase în pereții vasului o gaură imensă, strălucirea argintie a jucăriilor, așa cum îi apăruseră ultima dată alunecînd pe banda ruiantă a atelierului, i se arăta stranie și batjocoritoare.

Un sfert de oră după accident, sirenele vasului sfîșiau aerul, sunînd fără încetare. Undeva, în adîncul întunecat al calei, cîțiva marinari voinici mai încercau să închidă breșa, dar tentativa lor avea puțini sorți de izbîndă. Rana pricinuită vasului era prea gravă ca să mai poată fi tămăduită.

Copleșitoare, forfota sutelor de pasageri cuprinși de panică îl încremenise. Se sprijini de o parîmă și închise ochii. Caleidoscopic, imagini din trecut se succedau în secvențe stranii.

— Oskar, ești un om de nimic și pe deasupra un ins imposibil! Cuvintele acestea ale soției lui, rostite în seara cînd îl părăsise pentru totdeauna, îi răsunară deodată în ureche, de parcă ar fi fost spuse acum, din imediata lui apropiere.

Un ins imposibil? Poate pentru Gertruda, o făptură mărginită, care nu-l înțelesese niciodată. Un om de nimic? Asta și mai puțin. E drept, pînă acum norocul nu-i surîsese din plin, dar dacă în arhipelagul Samoa va găsi într-adevăr pe bătrînul acela polinezian de care-i vorbise Krämer, totul se va schimba. Tancurile și rachetele argintii se banalizaseră pentru puștii din Köln; le vedeau în filme, pe afișe, în albumele colorate ale organizațiilor soldățești. Trebuia altceva, ceva fascinant!

Uneori, îi plăcea să se urce în munții Bavariei. Acolo, pe culmile verzi, unde Pămîntul era parcă mai aproape de cer, își punea tot felul de întrebări, pentru care în tumultul orașului nu avea timp. Se întreba, spre pildă, de va fi într-adevăr mai fericit dacă va izbuti în afaceri. Cînd cobora de pe înălțimi, respingea acest gînd, ca pe un oaspe nedorit. Alteori, îl frămînta izolarea lui. Afară de Krämer, pe care-l admira pentru priceperea și șiretenia lui, n-avea nici un prieten. Și nici pe acesta nu-l simțea ca pe o ființă apropiată...

Talazuri imense băteau pupa, care cobora tot mai aproape de nivelul apei, în timp ce prova se ridica în aer, ca un uriaș semn de întrebare, înscris de-a curmezișul planurilor sale.

Acum, cînd plutea legănat de valuri, amintirile năvăliră cu o putere nouă, readucîndu-i în fața ochilor scenă de scenă. Revedea clipa cînd ultima barcă de salvare își primise încărcătura de femei și copii. Ambarcațiunile luptau aprig împotriva oceanului, care gemea parcă de mînie. Două dintre ele se răsturnaseră. Desperați, cei care știau să înoate foiau zadarnic în jurul lor. Palme crispate mai răzbăteau o singură dată deasupra apei, pentru a pieri apoi pentru totdeauna. Zbaterea

acelor nenorociţi îi sfîşia mintea şi îşi simţea nervii tot mai încordaţi.

Oskar retrăi clipa cînd îşi încleştase mîinile spasmodic de balustrada şovăielnică a vasului. Nu voia să moară! Îşi păstra mijlocul de salvare pentru ultimul moment, căci prefera să evite o săritură de la înălţimea punţii în apă.

Acum era sigur că vaporul nu mai avea nici o scăpare. Oamenii rămaşi pe punte alergau năuci, împiedicîndu-se unii de alţii. Mulţi îşi strigau rudele din bărci, dar nici un nume nu putea străbate prin vuietul valurilor şi urletul sirenelor.

Zeul necruţător al mărilor îşi trăgea prada spre fund, încet, dar sigur, fără nici un răgaz.

Oskar îşi auzea bătăile ritmice ale sîngelul în inimă, în gît, la tîmple — dar încerca din răsputeri să nu-şi piardă cumpătul. Pentru prima dată se întîlnea cu moartea faţă în faţă.

Citi din nou, pe prova avîntată în ultima ei semeţie spre cer „WOTAN", şi inscripţia poleită, strălucind în razele soarelui, îi apăru deodată dureros de ridicolă. Wotan — neînvinsul, simbol al măreţiei trufaşe — avea să fie, peste o lună sau două, o epavă ruginită, vizitată de peşti ciudaţi, în abisul oceanic. Luminîndu-şi calea, peştii adîncurilor vor pătrunde prin ochiurile de geam şi vor cutreiera luxoasele saloane de clasa I, în căutarea vreunei bucăţi de pîine pe jumătate putrezite.

Pupa dispăruse cu totul sub apă, iar prova cobora pieziş, tot mai iute, înghiţită treptat de ocean. Vîntul, stîrnit în rafale mari, risipise bărcile pînă departe, pe întinderea frămîntată a apei.

Un val îl stropi de sus pînă jos, ca spre a-l pregăti pentru marea încercare. Nervozitatea îi ajunsese la paroxism. Oceanul în care avea să plutească peste puţine clipe se zbătea tot mai aproape de el, chemîndu-l avid, din o mie de ochi fantomatici.

Cînd, emoţionat, apăsă, în sfîrşit, pe butonul roşu, Oskar auzi mai întîi bîzîitul uşor al unui motor, apoi simţi cum, sub hainele obişnuite, costumul pneumatic începe să se umfle. Chiar atunci, valurile cotropiră puntea, măturînd-o.

Se trezi plutind, uşor ca o minge, în apa călduţă, cu miros reavăn de alge. Şovăi cîtva timp, apoi începu să înoate repede, îndepărtîndu-se de mulţimea de naufragiaţi, de teamă ca vreunul dintre nenorociţii care se luptau cu moartea să nu se agaţe de el, trăgîndu-l la fund. Pipăi cu mîini tremurătoare costumul în dreptul pieptului, dar răsuflă uşurat: micul aparat care prefăcea apa mării în apă bună de băut era la locul său,

lîngă pistolul de semnalizare. Pe mînă, lîngă ceas, văzu brățara busolei de naufragiu.

Marea aventură începea — și nimeni nu putea ști care va fi deznodămîntul luptei dintre om și ocean.

Mai aruncă o privire înapoi. Vîrful provei pierea tocmai în Pacific și Oskar își închipui silueta zveltă a vasului lunecînd, într-un dans gigantic, în ultima sa cursă, spre adîncuri.

*

Plutea de două zile. Oceanul era acum liniștit ca oglinda. Un curent marin îl purta lent spre apus. Își mărea iuțeala, vîslind cu miinile.

Terminase biscuiții din săculețul impermeabil, dar pămîntul nu se zărea nicăieri. Deși ațipise de cîteva ori — nu știa nici ei pentru cît timp, căci ceasul i se stricase —, o sfîrșeală grea îi apăsa trupul și-i încețoșa gîndurile. De cîteva ori i se păruse că un rechin uriaș îi dă tîrcoale, dar poate că această impresie era o născocire a spaimei.

Căută să-și dea singur curaj, amintindu-și de cuvintele mamei lui, care sunau ca o mustrare adusă veșnicelor sale îndoieli și ezitări :

— Să nu uiți, Oskar, băiatul meu, că o bătălie în a cărei izbîndă crezi este pe jumătate cîștigată. Cînd nu crezi în victorie, lupta este dinainte pierdută.

Dar oare această bătălie, în care forțele-i erau sleite, mai avea sorți de izbîndă ?

Cînd se lăsă noaptea, țintele de aur ale stelelor luciră în oglinda apei calme ca într-un al doilea firmament.

Își aminti că-n adolescență visase să se facă pictor și reușise chiar să cîștige premii la niște concursuri liceale. Mama lui se pusese însă de-a curmezișul acestor planuri. Îl oprise chiar să mai pună mîna pe penel :

— Viitorul nu aparține romanticilor ! îl mustrase ea. Alege ceva practic, care să te salte repede cît mai sus.

Îi urmase sfatul.

Dar acum, ce mai contau toate acestea ?

Se gîndi din nou la mama lui. Cînd vorbea cu el îi dădea numai sfaturi limpezi, peremptorii. Dar viața ei părea destul de searbădă. Familia o ocolea și prietene nu prea avea, ca și el.

Niciodată nu putuse afla cine-i tatăl său, și colegii rîdeau la școală de el, socotindu-l copil din flori. Își închipuia foarte greu cum femeia aceasta rece și austeră a putut să aibă în tinerețe o „aventură".

Uneori Oskar avea sentimentul că peste viața mamei lui plutea un mister pe care nu-l va putea dezlega niciodată. Cînd o auzea rostind veșnicele ei maxime, maxime ale neînduplecării și ale egoismului (cea preferată era „Homo homini lupus"), își spunea uneori că această închistare este consecința unei vieți ratate...

Foamea îl chinuia tot mai rău și își simțea picioarele amorțite. Dubla feerie a nopții i se păru un decor anume făcut pentru scena finală a propriei sale vieți.

— Oskar Schmideke, bătălia a fost pierdută... îți trăiești ultimele ceasuri! șopti el grav, înduioșat subit de propria-i soartă.

Deodată, spre sud-vest, zări un pîlc de luminițe pîlpîitoare, care nu aparțineau nici cerului, nici oglinzii lui din apă. Un strigăt de bucurie, de care cu o clipă mai înainte nici nu s-ar fi crezut în stare, îi izbucni din adîncul pieptului.

Fără să piardă nici o clipă, scoase dintr-un buzunar al costumului pneumatic pistolul de semnalizare. Declanșă mecanismul și cartușele țîșniră spre înaltul bolții, desfășurînd acolo jerbele unui foc de artificii cu semnificația de S.O.S.

Așteptă cîtva timp fără să facă nici o mișcare. În liniștea nopții se auzi, mai întîi abia perceptibil, apoi ca un zumzet de bondar, zgomotul unei șalupe.

În sufletul lui Oskar clocoti un tumult vijelios, aproape de nesuportat în starea lui de istovire. Bucuria și oboseala se amalgamau într-un amestec ciudat.

În timp ce zgomotul motorului creștea treptat, speranțele îi înfloreau din nou. Își aminti dintr-odată, aproape cuvînt cu cuvînt, povestirea pe care Krämer, procuristul marii fabrici de cosmetice, i-o spusese la berărie, în seara cînd se împăcaseră după o supărare de cîteva zile.

— Știi, Oskar, jocul acela, inspirat de Hiroșima, inventat de bătrînul din Tutuila, mi s-a părut grozav de ingenios. Polinezienii ăștia din Samoa au imaginație, nu glumă! Închipuie-ți niște vaporașe, Dumnezeu știe din ce material ușor, poate din coaja unui fruct, plutind pe un mic bazin. Deodată, dintr-unul din vase țîșnește un proiectil minuscul, care explodează la vreo cîțiva metri înălțime și produce un nor de fum aidoma ciupercii atomice! Suflul exploziei răstoarnă toată flotila, care se scufundă. Strașnic, nu?

Îl lăsase pe Krämer să-și depene istorisirea pînă la capăt, prefăcîndu-se că nu-i acordă nici o însemnătate. Reținu însă că pe bătrîn îl cheamă Tovinu și că locuia lîngă Pago-Pago, în satul Kipo, pe insula Tutuila. În sinea lui, Schmideke era uluit că procuristul, cu mirosul lui fin în afaceri, el, care spu-

nea mereu că banul e totul în viață, nu sesiza uriașele posibilități comerciale ale unui asemenea joc; cine știe, poate fiindcă lucra în cu totul altă branșă.

Acum, cînd zgomotul șalupei se auzea tot mai aproape, se și vedea lansînd „primul joc atomic din lume", încasînd profituri fabuloase, obținînd „subvenții psihologice" de zeci de ori mai mari decît pînă acum de la magnații trusturilor de armament.

Pizmuise întotdeauna pe întreprinzătorii care se lansaseră printr-o lovitură curajoasă, deveniți celebri și bogați într-o singură noapte; prin negura pe care oboseala i-o așternuse în minte, parcă și vedea pîlcurile de invidioși și lingușitori mișunînd în juru-i. Îi auzea parcă spunînd:

— A ajuns departe Schmideke ăsta!

Fosta lui soacră, experimentata Frau Braun, îl dojenea adesea pentru încetineala cu care acționa și-l învinovățea de lipsă de „fler". Îl îndemnase întotdeauna să prețuiască reușita în afaceri mai presus de orice, iar el își împinsese celelalte simțăminte în ungherele ferecate ale conștiinței.

Cînd va izbuti, le va rîde tuturora în față. El — lipsit de „fler"? Iată că sesizase un prilej unic, pe lîngă care chiar Krämer trecuse indiferent. Plecase pînă la antipod ca să-l pună în valoare.

Farul șalupei desena acum pe apă un triunghi galben de lumină. Oskar Schmideke începu să strige. Motorul se opri brusc și zări siluetele unor marinari.

Pe un perete al vasului citi:

B R I S B A N E

— Unde mă aflu? fu prima lui întrebare.

— În largul portului Brisbane, îi răspunse un glas din șalupă.

Înțelese că ajunsese în preajma coastei răsăritene a Australiei.

Nu mai voia decît un lucru: să doarmă.

Peste cîteva clipe, cînd brațe puternice îl ridicau în șalupă, se simți ca din cîrpe. Dacă oamenii aceia ar fi vrut să-l taie în bucăți, n-ar fi avut puterea să li se împotrivească.

Un fior îi cutremură tot trupul și căzu în nesimțire...

*

Întrevederea cu consulul vest-german din portul Brisbane, capitala statului australian Queensland, fusese scurtă. Baronul von Thierp îi promisese tot concursul ca să ajungă în Samoa.

Ideea lui Schmideke îl impresionase plăcut. La plecare, îi spusese convins:

— Iată într-adevăr un joc necesar copiilor noştri! Vremea păpuşilor şi a ursuleţilor a trecut de mult. Educaţia trebuie să ţină seama de viitorul poporului german.

Acum, Oskar aştepta, pe o bancă a cheiului, la umbră, vasul arhiplin în care baronul izbutise să-i rezerve telegrafic un loc. Oboseala nu i se scursese încă cu totul din trup. Cheiul se arăta pustiu, deşi la această oră era de obicei forfotă mare: muncitorii din port se aflau în grevă.

Privea în apa molcomă şi clară a radei, unde i se oglindea chipul şi nu-i venea să creadă că doar cu o zi mai înainte se zbătuse între viaţă şi moarte, în imensitatea plină de vrăjmăşie a oceanului.

Fără veste, două siluete de pe chei se iviră în oglinda undelor legănate. Erau un bărbat şi o femeie tînără. Se opriseră şi Oskar le vedea numai spatele. Tot privindu-i, simţi cum o nelinişte surdă i se strecoară în inimă; recunoştea ceva în aceste siluete, dar nu-şi putea da seama ce.

Femeia avea un păr mătăsos, de culoarea mierii de munte, şi mîini nervoase, puternice. Purta o rochie albastră, simplă, care-i vădea conturul viguros al trupului. Bărbatul, de statură mijlocie, gesticula convins. Vorbea încet, aşa încît nu reuşi să înţeleagă nici un cuvînt.

Deodată, Schmideke îşi dădu seama că înfăţişarea bărbatului acestuia era aceea care îi producea neliniştea. Nu observase la el nimic ieşit din comun, nici în înfăţişare şi nici în îmbrăcăminte, dar parcă îl mai văzuse cîndva, ba chiar de mai multe ori. Instinctiv, se retrase, căutînd un refugiu în linia parabolică a băncii, dar continuînd să privească ca hipnotizat spre acelaşi loc. Îşi puse automat ochelarii mari, negri, ca pentru a se ascunde.

Pe neaşteptate, insul se întoarse, şi Oskar îi zări limpede în apă întreaga faţă. Simţi cum un nod îi frînge, hain, răsuflarea. Genunchii i se muiară. Dacă ar fi fost în picioare, s-ar fi prăbuşit desigur pe cimentul cheiului.

Omul acela — era el însuşi!...

Îşi văzu capul rotund, puţin chel, ochii verzi, sprîncenele stufoase ale căror capete se uneau deasupra nasului îngust şi osos, buzele subţiri, terminate cu o cută scurtă şi groasă, simulînd un vag surîs.

Se scutură, ca pentru a se trezi dintr-un coşmar, dar imaginea stăruia în apă, cu atît mai vie şi mai fascinantă.

Continua să privească, obsedat.

Poate că îl încerca o halucinaţie — îşi spuse el deodată. Într-o vreme, cînd începuse să studieze medicina, pe care o abandonase după doi ani de cursuri, problema rătăcirilor psihice îl preocupase. Ştia că nălucirile apar cu o forţă nemaipomenită, care face ca bolnavul să le ia drept cea mai autentică realitate. Poate că naufragiul şi lupta cu oceanul îi zdruncinaseră într-atîta mintea...

Deodată îi veni o idee.

Dacă cea de-a doua imagine din apă era tot a sa, n-avea decît să ridice o mînă, pentru a vedea dacă şi acest alter ego va reproduce mişcarea. Făcu, plin de timiditate, gestul. Imaginea „celuilat" rămase nemişcată. Apoi îşi dădu seama că experienţa fusese inutilă : omul celălalt nu avea nici ochelarii săi şi era cu totul altfel îmbrăcat.

Cu toate acestea, statura şi chipul necunoscutului erau identice cu ale lui Oskar. Tocmai zîmbea, la o vorbă a prietenei sale, şi trăsăturile feţei lui nu se deosebeau cu nimic de ale sale. Apoi rosti un cuvînt, în englezeşte, cu glas tare :

— Impossible ! [1]

Schmideke tresări, de parc-ar fi fost fulgerat de un curent electric. Timbrul era al său, iar expresia feţei reproducea exact mimica sa într-o astfel de împrejurare.

Oskar îşi aduse aminte de vechii egipteni, spunîndu-şi că omul acesta era „dublul" său. Rîse în sine de această idee năstruşnică.

Pe urmă, dintr-o dată, o furie oarbă îl cuprinse. Făptura aceasta îl jefuise : îi furase chipul şi glasul. Poate chiar şi soarta.

Era gata-gata să se ridice pentru a căuta să se explice cu acest australian, cînd i se păru că descoperă prima deosebire dintre el şi strania sa copie. Din mimica şi gesturile omului reieşeau un calm profund şi o stăpînire de sine care lui îi lipseau adesea. Părea mai hotărît în gîndurile şi faptele sale, iar gesturile-i aveau ceva învăluitor.

Furia i se stinse ca prin farmec, dar nerăbdarea de a dezlega enigma crescu.

„Celălalt eu", cum îl botezase în gînd, îl atrăgea cu o forţă irezistibilă, de parcă era o altă faţă a destinului său, pe care trebuia să o cunoască cu orice preţ ; totodată îi era teamă, o teamă cumplită de el, fiindcă misterul acesta era parcă prea covîrşitor ca să-l poată îndura.

Acum, „celălalt eu" vorbea din nou încet cu însoţitoarea sa. Oskar înregistra febril noi observaţii : cînd omul se

---

[1] Imposibil !

încrunta, fruntea îi făcea exact aceleași cute ca și fruntea sa; din timp în timp, ridica ușor din umeri, ceva mai mult din cel drept decît din cel stîng, întocmai cum știa de la alții că face și el; mîna avea exact aceeași formă a degetelor și a unghiilor ca și a lui. Cu cît se uita mai mult, vedea mai multe analogii.

Își spuse deodată că omul acesta îi oferea un prilej unic: acela de a înțelege ce ar fi putut să fie viața lui dacă ar fi pornit-o altfel. Avea în fața sa o făptură care, după cîte se părea, pășise în existență cu aceleași premise fizice ca și ale sale.

Judecînd cu toată obiectivitatea, Oskar nu putea să se socotească drept un ins care a reușit în viață și nici drept un om mulțumit cu ceea ce înfăptuise. Făcuse o greșeală după alta, dar cea mai mare îi părea renunțarea la pictură și ulterior la studiul medicinei, convins de mama lui și atras de mirajul conjuncturii de afaceri din republica de la Bonn. Atelierul de jucării mersese la început prost, iar acum mergea „așa și așa", datorită „subvențiilor psihologice", obținute cu prețul profilării producției exclusiv pe jucării-armament. Singura lui șansă era cumpărarea invenției lui Tovinu, care ar fi putut să-l salte dintr-o dată. Era marea ocazie.

Își închipui cum se vor înfățișa lucrurile cînd va izbuti. Văzu parcă atelierul său devenit fabrică, iar jucăriile „Schmideke A. G." răspîndindu-se în toată lumea occidentală, ca un simbol al idealurilor întemeiate pe politica de forță. Banii vor curge gîrlă...

În depărtare se auzi plînsetul unui copil.

Euforia succesului visat deveni palidă, în umbra îndoielii. Se întrebă, așa cum se întreba uneori în munții Bavariei: chiar dacă va reuși, va fi oare cu adevărat fericit? Nemărginirea cerului și a oceanului, din a cărui îmbrățișare abia scăpase, stacojiul amurgului, smărăldiul frunzelor, ființele din jur vor fi aceleași. Va ști să se bucure altfel de ele?

Însuși faptul că delibera atîta era o dovadă că nu putea deveni un bun om de afaceri — își zise Oskar, supărat pe sine însuși. Îi lipsea spontaneitatea, siguranța, reflexul fulgerător al hotărîrilor...

•

Un vas trecu aproape de chei și urma lui sparse imaginile oglindite în apa radei. După ce ezită cîteva clipe, Oskar se hotărî să se întoarcă spre „celălalt Oskar".

O făcu, cu un gest brusc...

Nu mai zări pe nimeni!

Ar fi trebuit să fie acolo, la şase sau şapte metri de el.

„Celălalt Oskar" şi femeia blondă de lîngă acesta dispăruseră. Dispăruseră sau nu existaseră niciodată decît în imaginaţia lui...

Oskar Schmideke începu să alerge de-a lungul cheiului. Nu voia să-l piardă pe „celălalt" şi i se păru că ţinta cursei acesteia era însăşi viaţa lui. Ca prin vis, îşi dădu seama că vaporul care intrase în port nu era altul decît „Peer Gynt" — vasul norvegian care trebuia să-l ducă la Pago-Pago, în arhipelagul Samoa. Acum, toate gîndurile îi erau însă altundeva.

Trebuia să dea vălul tainei la o parte! Dacă „celălalt Oskar" reprezenta o plăsmuire a minţii sale, — însemna că e bolnav, greu bolnav. Dacă însă exista ca o fiinţă reală, atunci trebuia neapărat să-l cunoască.

Ore întregi cutreieră prin toate ungherele portului. De cîteva ori observă că ochii unor oameni se aţintesc asupra lui curioşi şi nedumeriţi, dar era prea preocupat ca să le dea vreo atenţie.

„Celălalt Oskar" nu era nicăieri. Îi veni în minte că sarcasticul Krämer l-ar fi luat în rîs dacă i-ar fi povestit această cursă. Îl auzea parcă spunîndu-i:

— În imaginaţia ta l-ai căutat bine, Oskar?

•

După ce luase prînzul într-un birt, porni la întîmplare prin oraş. Ce oameni curioşi erau cei din Brisbane! Chelnerul îl tratase ca pe un client cunoscut, şi această familiaritate îl cam iritase. Totuşi, un lucru îl impresionase plăcut: individul acela îi vorbise ca unui om pe care îl stima şi îl servise cu o amabilitate aproape prietenească. La plecare îi spusese: „M-am bucurat c-aţi venit pe la noi. Poftiţi cît de des". Oskar nu avea ce să-i răspundă şi mormăise doar: „Mulţumesc, mulţumesc!"

În spatele lui, auzise un comentariu:

— Ce om de treabă! Azi e cam prost dispus. Iar bossii ăia, cu mizeriile lor...

Ce voiau să spună? Se refereau probabil la „celălalt". Nimeni nu vorbise vreodată aşa despre el!

În fond, ce-i păsa? Avea un singur scop. Să-l găsească pe „celălalt Oskar". O dorea fierbinte. Mai mult: dacă totul n-a fost decît o halucinaţie — dar acest lucru i se părea tot mai improbabil —, s-ar fi mulţumit numai cu mirajul lui...

Dar unde să-l caute?

Rătăcea pe străzi, și zgomotul traficului îi părea un cîntec ispititor, ca acela din legenda frumoasei Lorelei.

Spre ce stîncă abruptă îl atrăgea imaginea oarbă pe care o zărise dimineața în apele radei portului?

Ajunsese pe străzile cu case scunde ale periferiei Brisbane-ului. Aici vehiculele erau rare. Iarba creștea printre dale. Se auzea lătratul unor cîini care se-ncăieraseră.

La buza unui maidan năpădit de scaieți zăcea ruginită, zvîrlită de cine știe cînd, o jucărie de tablă. Își aminti de o strofă, tipărită în prospectul uneia dintre jucăriile fabricate in atelierul lui, în vremea cînd producea și obiecte „civile":

Un maimuțoi mecanic adus dintr-un Olimp
De hîrburi smălțuite și puse cîte două,
Cu inima pornită de-o cheie, la răstimp
Și măruntaie prinse în copci de tablă nouă.

În definitiv — el devenise... o jucărie a propriilor sale jucării. Calamburul pe care-l născocise îl amuză mai întîi, dar apoi, cînd se gîndi la sensul său, îl întristă.

Un bătrîn marinar îi ieși zîmbind în față. „Își închipuie probabil că umblu după o gazdă" — își spuse Oskar și voi să i se ferească din cale. Omul venea însă drept spre el.

Înainte ca Oskar să se dezmeticească, marinarul îl bătu pe umăr, de parc-ar fi fost o veche cunoștință:

— Ce-i, Kurt, cu tine? La ei te duci? Te-ai împopoțonat ca de nuntă. Crezi că așa ai să-i convingi mai ușor?...

Brusc, Schmideke înțelese. Fără să știe de ce, se simți foarte mulțumit. „Celălalt Oskar" exista! Îl chema Kurt. Bătrînul îl confundase, dar în dorința de a afla cît mai multe despre „celălalt", Schmideke nu se dădu de gol.

De altfel, marinarul nu așteptă să i se răspundă. Turuia fără încetare.

— Am fost pe la Harris, hamalul ăla pentru a cărui pensie te-ai zbătut atît. În sfîrșit, a primit primii bani. Baba lui, o habotnică care-o tot ține-n cruci, te binecuvînta ca pe-un sfînt. Zicea că-i păcat să nu intri-n rai fiindcă nu mergi la biserică... Știu, știu, nu trebuie să mi-o mai spui. Pastorul se plimbă-n limuzină cu armatorii, e omul lor... Cîteodată mă întreb ce s-ar face marinarii și muncitorii din port fără tine? Mai ales acum, în timpul grevei! Ieri, cînd ai vorbit la adunare, îmi venea să mă urc la tribună și să te strîng în brațe. Îți sorbeau cuvintele oamenii... Numai să te ferești de curcani. Se vorbește că Gilbert, tîlharul ăla de armator, a depus plîngere contra ta. Cică faci „instigație"... Acum mergi, pesemne, la tratative? Ține-te tare! Pîn' la urmă, n-au ce face. Fără noi se zbat ca peștii pe uscat...

Oskar trăia un sentiment cu totul nou. Nu simţise niciodată căldura semenilor revărsîndu-se asupra sa şi i se părea că se găseşte într-o baie de lumină. Se amăgi că el e Kurt, că despre el vorbeşte bătrînul. I-ar fi plăcut să trăiască, măcar cîteva zile, această iluzie, să recolteze mulţumirea altora, recunoştinţa lor.

Un gînd contrariu îi veni apoi în minte: de fapt, Kurt îşi istovea puterile şi-şi irosea vremea pentru alţii; ce profita din asta şi mai ales cînd mai ajungea să-şi trăiască viaţa lui?

Dar el, Oskar, îşi trăia oare viaţa? Era fericit? Chiar înainte ca vasul să se scufunde, avea adesea sentimentul că e un naufragiat. Tutuila îi apărea, undeva, departe, ca un port al salvării.

Brusc, o bănuială îl descumpăni. Dacă Krämer, cu cinismul lui, îşi bătuse joc de el, iar Tovinu nu era decît o născocire a acestui şurubar? Gîndul crescu repede, în dimensiuni covîrşitoare. Procuristul era un as al afacerilor. Scotea bani chiar şi din piatră seacă. N-ar fi lăsat să-i scape o asemenea ocazie. Numai el, Oskar, cu naivitatea lui, şi-a putut închipui că Krämer nu sesizează ce sesizează el.

A fost vreodată iepurele mai şiret decît vulpea?

Toată povestea din Samoa i se păru dintr-o dată neverosimilă. Polinezienii erau sătui de exploziile atomice pe care americanii le tot experimentau în preajma lor. Nu le ardea de jocuri nucleare...

Poate că acest Kurt tot avea mai mult decît el.

— Ce-ai de taci aşa? izbucni bătrînul.

Lui Oskar îi veni o idee. Marinarul l-ar putea duce la „celălalt". Îi spuse, într-o doară:

— Nu mergeam la tratative. S-au amînat pentru mîine. Mă duc acasă... Vrei să mă însoţeşti?

Ochii bătrînului străluciră.

— Cum să nu, Kurt!

Şi adăugă:

— Cine nu se bucură să schimbe o vorbă cu tine?

Oskar îşi aminti că ospătarul îi vorbise şi el de bucuria de a-l vedea şi, treptat, imaginea sufletească a „celuilalt" începu să prindă contur în mintea sa.

Străbăteau uliţe strîmte, cu pas domol. Schmideke era bucuros să asculte cît mai mult, iar bătrînului îi plăcea să se audă vorbind.

— Ştii, Kurt, zicea el acum, discutam ieri cu Tom şi Peter despre tine. Ai face bine să nu mai munceşti atîta. Dimineaţa macaraua, după masă, pînă seara tîrziu, treburile

astea cu sindicatul. Noi, marinarii, te tot hărţuim cu necazurile noastre, dar tu prea ţi le iei pe toate la inimă. Ai sufletul larg, asta e... şi nouă, sigur, ne prinde al dracului de bine.

Oskar schiţă un răspuns:

— Aşa sînt eu, ce vrei...

— Ştiu, ştiu! vorbi iar bătrînul. Noi aşa zicem: Kurt nu trăieşte pentru el, ci pentru alţii. Asta-i mulţumirea lui cea mai mare. Un om curios: nu trage din pipă, nu bea peste măsură, prin taverne nu-l vezi — şi în schimb toate grijile marinarilor şi le-a luat pe cap.

Ştii ce spunea într-o zi Whipple, curelarul ăla glumeţ? Să mori de rîs! Zicea că dac-ai fi tu Dumnezeu, noi ăştia, sărăcimea din Brisbane, am avea parte de zile mai bune. Ehehe — dar dac-ar fi să-l judecăm pe cel de sus după cum ne merge nouă — tare mai trebuie să fie hapsîn bătrînul!

Marinarul se oprise şi Oskar îl imită.

— Azi eşti rău prins de gînduri, Kurt! Ţi-ai uitat pînă şi poarta casei. Uite-o şi pe Evelyn. Asta zic şi eu femeie. Să ai o nevastă ca ea înseamnă o răsplată meritată pentru un om ca tine... Acum te las, băiete... Noroc la tratative... Îţi ţinem pumnii cu toţii.

Paşii bătrînului se stinseră în depărtare.

•

Oskar întoarse ochii spre casă. Femeia pe care o zărise pe chei îi zîmbea de la geamul unei case mici.

— Bravo, Kurt, mă bucur că ai venit azi mai devreme.

Se întîlnea cu cea de-a treia făptură care-l cunoştea pe „celălalt" şi din nou bucuria revenea, ca un leit-motiv. Oskar privi casa proaspăt văruită, cu muşcate la fereşti, cu femeia aceasta veselă, care acum ieşise în prag.

Îl emoţionau cuvintele care erau adresate „celuilalt". Ar fi vrut să-i fie lui spuse. Îşi dădea dintr-o dată seama cîtă mulţumire culege omul care ştie să se dăruiască celorlalţi. Atelierul de arme-jucării din Köln şi polinezianul din Tutuila îi păreau departe, parcă în cu totul altă galaxie. Trăia un vis frumos.

Vocea Evelynei suna ca un clopoţel.

— Vino în casă, Kurt! De ce te-ai oprit la poartă? Ce-ai făcut cu bătrînii Peacot? I-au evacuat pînă la urmă?... Vai, ce tăcut eşti astăzi!...

Străbătu aleea, printre florile micii grădini, pînă la uşa casei. Flutură în drum trandafirii cu palma. Căldura oamenilor, care se revărsa de cîteva ceasuri, printr-o stranie con-

fuzie, asupra sa, îl îmbăta. Se gîndi că viața poate să fie și altceva decît o goană după „idei care îmbogățesc" și că maxima preferată a mamei sale este o lege pentru junglă, nu pentru oameni.

— Ce costum ți-ai cumpărat! ciripi Evelyn. Parc-ai fi un boss. Să știi că nu-mi place nici de frică...

Era gata să-i sară de gît.

Îndurerat, Oskar rupse vraja, oprind-o cu un gest:

— Iartă-mă, doamnă Evelyn... Eu nu sînt Kurt. Numele meu este...

Femeia tresări, dar, venindu-și repede în fire, bîigui:

— Înțeleg... Ești Oskar Schmideke. Fii binevenit în casa noastră. Kurt a încercat mereu să te găsească.

*

Interiorul apartamentului lui Oskar Schmideke, din Köln, era mai spațios și mai bine mobilat, dar camerele acestea, mici și modeste, respirau o intimitate și un gust delicat, care te cucereau de la prima privire. În casă erau flori, multe flori în ghivece. Fără să știe de ce, Oskar întrebă:

— Atîtea ghivece și nici o vază cu flori?

— Bărbatul meu nu suferă florile tăiate. Spune că-s niște cadavre frumoase...

Evelyn îi vorbi multă vreme despre Kurt, despre viața și munca lor (ea era zootehniciană la o fermă cooperativă de la marginea orașului), despre cei doi copii — îi botezaseră Miriam și Oskar — care erau acum plecați la Erich Jürgen, unchiul lui Kurt, pe care-l adorau. Îi povesti multe întîmplări, mari și mici, din viața lor, și Oskar reținu că lui Kurt nu-i plăceau jucăriile cu teme militare și că-ntr-un rînd aruncase pînă și niște soldați de plumb pe care ea îi cumpărase băiatului. La un moment dat, Evelyn se opri:

— Poate că toate astea te plictisesc, Oskar — dă-mi voie să-ți spun așa, căci eu și Kurt vorbim adesea despre tine. Te interesează desigur altceva și e firesc... Mama ta nu ți-a spus niciodată nimic despre Kurt?

— Nu, niciodată.

— E fratele tău geamăn. Un geamăn neobișnuit, născut, împreună cu tine, pe baza unei experiențe biologice remarcabile, despre care nu s-a scris însă nicăieri nimic. Sînteți gemeni născuți prin partenogeneză, ceea ce explică și extraordinara voastră asemănare.

Oskar o privi uimit:

— Prin partenogeneză? Știam că acest mod de reproducere este caracteristic numai plantelor și animalelor inferioare, la care fecundarea de către mascul nu este necesară.

— Într-adevăr, așa este, dar mai există și o partenogeneză artificială, care a putut fi aplicată chiar la pești, broaște și iepuri de casă. În biologie sînt cunoscute experiențele lui Loeb și Delage, care au provocat partenogeneza artificială la astfel de animale prin excitații chimice, termice sau mecanice.

— Dar la om?

— La om nu se cunoaște nici un caz de partenogeneză.

Cîteva clipe domni o tăcere grea. Apoi Evelyn continuă:

— Kurt îți va spune probabil mai multe. Am aflat toate acestea de la Erich Jürgen, unchiul lui Kurt, un om tăcut, dar foarte simpatic. El l-a adus aici pe Kurt, încă de mic.

Mi-a povestit că mamei voastre, educată într-o atmosferă clericală, îi era groază de bărbați. Își dorea totuși, din tot sufletul, un copil. Un prieten al familiei, biolog și medic talentat, care a murit de tînăr în război, i-a aplicat un procedeu inventat de el, menit să declanșeze artificial o partenogeneză. Procedeul său era bazat pe o excitare cu radiații a ovulului. În felul acesta, diviziunea începea fără intervenția gametului mascul. Condiția pusă de mama voastră a fost păstrarea unui secret absolut și acest lucru a și fost respectat: biologul a luat taina cu el în mormînt.

Cînd gemenii s-au născut, unchiul Jürgen, cunoscut ca luptător antifascist, suferise tocmai o groaznică lovitură. Era pe vremea nazismului, și bandele brune puseseră la cale asasinarea sa. Bomba cu dinamită, explodată în casa lui, i-a ucis întreaga familie. El a scăpat, ca prin minune, deoarece nu era acasă. Zdrobit de durere, s-a hotărît să plece departe de locul năprasnicei suferințe.

Mama voastră, care o ducea pe atunci destul de greu, mai ales că familia o privea chiorîș din pricina voastră, considerîndu-vă bastarzi, s-a hotărît să-i încredințeze unul dintre gemeni, pe cînd n-avea decît cîteva luni, și totodată i-a mărturisit taina copiilor.

Așa a ajuns Kurt în Australia...

Tăcerea coborî de această dată pentru multă vreme în încăpere. Ceasul de perete bătu de ora nouă.

Tot Evelyn reluă vorba:

— Îl admir pe Kurt, dar mi-e uneori teamă pentru el. Pune totul în joc în folosul celorlalți. Uite, acum umblă să organizeze o creșă pentru copiii docherilor. Mîine dimineață conduce comisia muncitorilor greviști la tratative. N-are

odihnă și cred că de nimic nu-i e teamă. Oamenii vin la el ca la un părinte, de parc-ar putea să îndrepte tot răul din lume.

— E fericit, Evelyn, cu viața pe care-o duce?

— Se frămîntă mult, dar cred că are mari mulțumiri.

— Bătrînul marinar care m-a condus încoace mi-a spus de Kurt că e un om care trăiește pentru alții.

— Asta așa-i, întări ea. Uneori îmi spune că nu trebuie să-ți iubești mai mult fratele decît pe un necunoscut care-ți bate la ușă în faptul serii. Și Evelyn adăugă: și tu ești la fel, nu-i așa?

Oskar o scrută în ochii albaștri, pînă ce ea întoarse capul. Apoi spuse:

— Poate. În orișice caz, azi m-am gîndit mai mult ca oricînd la rosturile vieții... Aș vrea să trăiesc și altfel decît pînă acum. Știi, Evelyn, cred că fiecare dintre noi are și pe dracu, și pe Dumnezeu în el. Depinde cine-i pînă la urmă mai tare.

— Ce vrei să spui?

— O dată și o dată îți voi povesti o întîmplare. Vei înțelege atunci că există minuni omenești care întrec cele mai extraordinare experiențe biologice. Voi începe așa: Dragă Evelyn! Într-o zi ca toate celelalte, Oskar Schmideke a trăit cea mai fantastică dintre întîmplări: s-a întîlnit cu el însuși. Dar chipul și l-a văzut într-o oglindă răsturnată și imaginea aceasta nouă i-a zdruncinat într-atîta cugetul, încît n-a mai știut încotro s-o apuce...

Deodată, lui Oskar i se păru că-și aude, prin fereastră, propriul glas.

Kurt striga din alee:

— Evelyn! Hello, Evelyn!...

Frații se întîlniră în prag. Două glasuri identice rostiră în aceeași clipă:

— Oskar!

— Kurt!

Plantele grădinii foșniră parcă dintr-o dată și boarea serii le aduse miresmele în casă.

Oskar își apucă fratele de umeri. Spuse simplu:

— Rămîn cu tine.

DINU MOROIANU

Un erou jules-vernean

(divertisment fantastic)

— Ești Peg Pegas ? se adresă omul cu pielea de culoare violetă omului cu pielea cenușie. Eu sînt Dor Dorado !

— Propriu-zis nici nu știu de ce ai lansat apelul, Dor. N-am fost în viața mea pe Pămînt, mă aflam în concediu de odihnă pe zece ani, dar fiind cel mai aproape de tine în acest sistem planetar...

— Îți mulțumesc ! M-am gîndit că poate voi avea nevoie de ajutorul cuiva.

— Parcă știam că mai locuiesc oameni pe planeta aceea ! N-a fost oare decretată „Muzeu al genezei umane ?" Nu-i vizitată ?

— Ba da ! Dar tocmai acum muzeul este închis, fiindcă, ridicîndu-se la suprafață prin mijloace artificiale fostul continent Atlantida, urmează să fie reorganizată secția „civilizațiilor dispărute". Pînă atunci n-a rămas acolo decît un singur om : Ion Ionescu. El a transmis o cosmogramă alarmantă către „Marele centru galactic" care la rîndu-i mi-a cerut să-i vin în ajutor bătrînului...

— N-are roboți ?

— Ba da, dar cred că nu-i pot fi de nici un folos fiindcă bănuiesc că este bolnav... Are vedenii. La vîrsta lui de 3462 de ani...

— Vedenii ? înălță Peg din umeri. De mult n-am auzit de asemenea boală... Dar tu, ca medic...

— Așa deduc cel puțin. Bătrînul pretinde că a inviat... o mumie !

Omul cărunt rîse amuzant :

— Asta ar fi într-adevăr o minune ! Tu știi mai bine decît mine că medicii noștri reinvie oamenii după morți îndelungate...

— Cel mai bătrîn om din Cosmos a trecut pînă acum prin vreo duzină de asemenea morți clinice, îl completă Dor.

— Bine, dar să reînvie o mumie... Asta-i prea de tot!

— De aceea ți-am spus părerea mea: Ionescu are un dezechilibru nervos... Vedem noi acum, căci în curînd trebuie să aterizăm... M-am gîndit să mă secondeze cineva fiindcă adesea asemenea șocuri nervoase se manifestă prin furie... Individul trebuie poate imobilizat prin forță... Asupra omului, roboții, știi prea bine, n-au nici o putere...

*

Dor și Peg trecură prin minunatul parc și se apropiară de clădirea „Muzeului genezei umane". Din capătul unei alei, cineva se îndreptă grăbit spre ei. Era un bătrînel înveșmîntat bizar. Într-adevăr, față de îmbrăcămintea diafană, suplă, perfect muiată pe corp a celor doi, hainele negre cu pulpane lungi, fîlfîietoare, ale omului ce zorea spre ei, păreau un fel de sperietoare de ciori.

— Am văzut într-o enciclopedie acest costum. Se numea frac...

— Ți-am spus eu că paznicul a suferit un șoc nervos! De aceea s-a costumat așa! rosti Dor pe un ton convins.

De departe, bătrînelul strigă, întinzînd mîinile spre ei:

— Bine ați venit! Sînteți primii! Îmi pare bine! Dar fără ziariști nu se poate! Unde sînt ziariștii?

Peg se uită cu înțeles în ochii lui Dor. De altfel, bătrînelul, cum ajunse lîngă ei, le strînse mîinile pe rînd scuturîndu-le puternic.

— E înclinat spre violență, reflectă Dor, în vreme ce Peg se mira și el în sine de ce mai practică paznicul un mod de salut care numai în piesele cu subiect istoric se mai putea vedea.

— Aștept de o sută de ani clipa asta! continuă bătrînelul foarte agitat. Sper că ziariștii n-or să lipsească într-un moment atît de solemn...

Dor dădu din umeri:

— De ce solemn?

— Păi ca să constate c-a înviat... mumia!

Peg aruncă o privire de reproș lui Dor, care își dădu seama c-a greșit.

— Ah... da! Mumia!... schimbă el tactica.

— Eu sînt mumia! Dați-mi voie să mă prezint! se-nfipse bătrînelul în fața lor. Sînt doctorul Nathaniel Faithburn!

„Unde am mai auzit eu numele acesta?" încercă Dor să-și amintească, reținînd palma bătrînului mai multișor într-a sa ca să-i verifice pulsul, temperatura.

Dar Peg, nedeprins cu asemenea bolnavi, îl luă de-a dreptul:

— Parcă vă numeaţi Ionescu! Sau v-aţi schimbat numele?

— Eu? deveni bătrînelul extrem de mirat. Numele meu este celebru! De ce l-aş înlocui cu acela al paznicului acestui muzeu? Şi fiindcă veni vorba despre Ionescu... Vă roagă să-l iertaţi... E bolnav în pat...

— Ciudată dedublare a personalităţii. Cazuri de acestea au fost pe vremuri descrise de vestitul psihiatru Th. Ribot în tratatul său clasic despre „bolile personalităţii" — reflectă Dor. O să am de furcă cu omul ăsta.

— Dar unde sînt ziariştii? insistă iar bătrînelul tot uitîndu-se înapoi pe alee, parcă i-ar fi aşteptat din clipă în clipă să apară.

Lui Peg i se făcu milă de el:

— Ar trebui să te culci! Somnul îţi va face bine! Este singurul lucru ce-ţi trebuie acum!...

— Somnul!? izbucni în hohote interlocutorul său. Orice, numai de dormit nu-mi arde! Am dormit o sută de ani în cap! Îmi ajunge!

Dor îl atinse cu cotul pe Peg, făcîndu-i semn să-l lase pe bătrîn în pace.

Intre timp, cum intraseră în muzeu şi în sala centrală, pe o estradă, se afla o raclă din material transparent. Ciudatul lor însoţitor le-o arătă cu degetul şi le spuse pe un ton grav:

— Iată, aici am fost piesă de muzeu o sută de ani. S-au îndeplinit previziunile mele...

În acest moment, o uşă se deschise şi un alt bătrîn, palid, suferind, abia ţinîndu-se pe picioare, intră în sală:

— Mă iertaţi că vă primesc în halul acesta, dar...

— Te-am scuzat eu, Ionescu. N-ai grijă! îl linişti grijuliu omul în frac.

Pe noul venit îl cuprinse însă imediat ameţeala, aşa că trebuiră să-l transporte şi să-l aşeze pe un pat, în altă cameră. Cînd îşi reveni, abia putu să articuleze:

— Doctorul Nathaniel Faithburn vă va explica totul...

•

Aşa-zisul doctor Nathaniel Faithburn le vorbi mai bine de o oră. În rezumat, iată cam ce le spusese:

Cu trei secole în urmă, el, chipurile Nathaniel Faithburn, medic, studiind hibernarea animalelor, ajunsese la descoperirea substanţei din sîngele acestor animale care provoacă inhibiţia ge-

nerală a sistemului nervos și a organismului lor. Descoperirea aceasta n-a avut darul să stîrnească prea mare interes. Un ziarist și-a permis chiar s-o... persifleze, scriind că această descoperire trebuia făcută cu mult în urmă, în evul capitalist, căci atunci armatele de șomeri ar fi fost puse la hibernat și s-ar fi rezolvat astfel rapid crizele economice... Însă cînd oamenii nu mai exploatează nici măcar animalele, cînd oamenii au redus somnul la cîteva săptămîni pe an, fără nici o prejudiciere a vieții lor psihice, datorită pilulelor reconfortante, cine ar mai putea dori să-și petreacă jumătate din viață dormind, ca strămoșii preistorici ai omului?

Însă el, Nathaniel Faithburn, era de altă părere: făcuse o descoperire epocală! Nimeni și nimic nu-i putea clinti această convingere. Munci cu sîrg vreo sută de ani. La capătul lor, ajunsese să pună la punct un sistem prin care putea extinde hibernarea și la oameni. Experimentînd pe propria-i persoană, ajunsese să hiberneze neîntrerupt o perioadă de zece ani. Dar jignit de felul cum fusese luat peste picior, nu mai împărtăși nimănui stadiul experiențelor sale.

Într-o zi îi căzu în mînă o nuvelă a unui scriitor drag — Jules Verne: „In secolul al XXIX-lea. Ziua unui ziarist american în 2889". Marele vizionar al progresului și părintele literaturii științifico-fantastice își imagina cum ar decurge douăzeci și patru de ore din viața lui Francis Benett, directorul ziarului „Earth Herald". Între altele, era vorba acolo și de un medic care — ce coincidență! — se numea tot Nathaniel Faithburn. Emoționant însă deveni pentru el cînd citi că eroul vernean descoperise, tot așa, metoda hibernării umane. Eroul lui Jules Verne mersese însă mult mai departe: se autohibernase pe o perioadă de o sută de ani. La sfîrșitul acelei perioade, cînd s-a deschis sicriul și s-au executat operațiile prescrise pentru reanimare, Nathaniel Faithburn rămase tot „ca o mumie, galben, dur, uscat". Degeaba a fost supus tuturor probelor: de căldură, de electricitate, de hipnoză... Nimic n-a ajutat... Nathaniel rămase mai departe „în starea lui preferată de... mumie: adică mort".

— Gîndiți-vă, totul coincidea! Numele, profesiunea, scopul cercetărilor. Între mine și eroul vernean un singur lucru se deosebea: mie-mi reușise experiența de hibernare pe zece ani, lui nu-i reușise cea — este drept mult mai grea — de o sută de ani. De aceea, ce credeți c-am decis? se opri dintr-o dată din expunere bătrînelul în frac.

Lui Peg și Dor nu le fu greu să ghicească. Atunci el continuă rituos.

— Cu singura deosebire că spre a nu depinde la trezire de animatori neîndemînatici ca aceia din nuvelă, mi-am creat un reflex condiționat la timp — după formula de pe vremuri a unui genial savant, Pavlov, astfel ca peste un secol să mă trezesc din hibernare, oriunde și în orice condiții m-aș afla. Și... m-am trezit în acest muzeu, după cum vedeți...

•

Dor șușoti în urechea lui Peg :

— S-ar putea ca amîndoi, arătă el cu degetul și spre omul în frac și spre paznicul din camera alăturată, să fie bolnavi de aceeași maladie care se manifestă diferit. Lui Ionescu îi inhibă sistemul nervos, acestuia i-l excită...

Apoi adresîndu-se așa-zisului Nathaniel :

— Și acum, cum vă simțiți ? Bine ?

— Hm, surise el îndreptîndu-se spre raclă și pipăind-o, n-am dormit pe moale un veac, dar văd că tot nu mi-au înțepenit șalele. Oh, să vedeți ce nostimă a fost clipa redeșteptării ! Era noapte. Ionescu își făcea ultimul rond. Se afla în sala „mumiilor necunoscute" unde mă aflam și eu în această raclă. Auziți, ironie a soartei, eu... mumie necunoscută... la un loc cu alte zeci de corpuri îmbălsămate din Egipt și Mexic ! oftă bătrînelul cu obidă.

Apoi continuă :

— Ionescu se oprise tocmai în fața mea, aplecîndu-se ca să ridice eticheta ce-mi căzuse alături, cînd am început să mă mișc... A holbat niște ochi și pînă să-mi vin eu bine în fire ca să-i potolesc spaima, a scos un răcnet și s-a prăbușit pe podea. Am sărit imediat să-l aduc în simțiri. Datoria de medic — se bătu bătrînelul mîndru în piept — nu se stinsese în mine nici după un secol de neexersare... Dar paznicul nu era ușor de readus în fire. Îmi trebuia un excitant puternic. Pe de altă parte mă cuprinse frigul și începui să strănut... Ce vreți, eram gol pușcă... Trebuia să mă acopăr ca să nu răcesc... La vîrsta mea, pneumoniile sînt fatale... Vedeți ce dezavantaje cînd nu ești mumie ? Așa că am pus paznicul leșinat într-un fotoliu și am început să alerg prin sălile muzeului ca să găsesc ceva de îmbrăcat. Am dat, într-un subsol, la secția „relicve celebre", peste acest frac, expus într-o vitrină cu inscripția că fusese purtat de un anume Winston și nu mai știu cum. Habar n-am ce mai merite în lume o fi avut răpo-

satul, dar fracul său mi-a căzut la timp în mînă, mai ales că în buzunarele costumului am dat peste nişte săruri puternic mirositoare, puse, probabil, ca să îndepărteze insectele dăunătoare stofei. Am dat fuga să pun sărurile sub nasul paznicului ca să-l trezesc. Dar ia-l de unde nu-i ! Fugise !... Fugise şi expediase cosmograma care v-a adus aici... Nici acum, săracul, nu şi-a revenit din spaima trasă !... De altfel — se scuză el — vă rog să mă iertaţi cîteva clipe. Mă duc să văd dacă n-are nevoie de ceva.

*

— Bine că nu-i decît atît ! declară Dor după ce bătrînelul ieşi din cameră. Asta se vindecă uşor prin dirijarea reflex condiţionată a biocurenţilor din scoarţa cerebrală. Dar să ne purtăm cu acest Nathaniel, cum îşi zice el, în chip normal... Să nu-l contrazicem... Nu-i indicat în cazuri de acestea...

*

Aşa-zisul doctor Faithburn reveni :

— Dar unde-s ziariştii ? puse el din nou o întrebare care se părea că-l obsedează.

— Ziariştii ? Dădu Peg din umeri. Care ziarişti ? De ce ?

— Am mai spus-o, surîse bătrînelul jumătate indulgent, jumătate ironic. Dar aţi uitat. Ca să mă intervieze. Ca să scrie în gazetele lor despre „senzaţionalul caz Faithburn". Titlul acesta de reportaj trebuie proiectat pe ecranul norilor, cum prevede Jules Verne în nuvela sa. Oricine citeşte nuvela marelui scriitor crede că Nathaniel Faithburn a murit... Or, trebuie să ştie toată lumea că trăieşte...

— Schizofrenie, şopti iar Dor la ureche lui Peg. Asta-i diagnosticul. Să nu cumva să-l contrazici ! N-o să obţii nimic !

Apoi, adresîndu-se cu voce tare lui Nathaniel, cu o atitudine ce căuta în mod vădit să-i fie pe plac :

— În timpul ultimei sute de ani, doctore, ziaristica a evoluat mult. N-ai de unde să ştii, dar ziarişti nici nu mai există azi.

Fu rîndul lui Nathaniel să se arate uimit :

— Cum aşa ? Nu se mai transmit ştiri ? Nu se mai face jurnalistică ?

— Ba da ! Dar nu există ziarişti ! Şi eu cunosc nuvela lui Jules Verne. Multe dintre previziunile lui au fost depăşite. El credea, de pildă, că în anul 2889 vor exista numai cîteva state : Rusia, S.U.A., Franţa... Or, statele au dispărut de mult, o dată cu triumful comu-

nismului pe întreg Pămîntul, ceea ce a făcut posibilă chiar dispariția statului ca atare. Jules Verne îl vedea pe Francis Benett în secolul al XXIX-lea mare proprietar al unui trust de presă. Or, orînduirea capitalistă a început să dispară de pe Pămînt la numai doisprezece ani de la moartea marelui scriitor...

— Ei bine, îl întrerupse nerăbdător Nathaniel, dar ziariștii ca atare, ei n-au putut să dispară! Cine adună știrile, cine le transmite, cine le recepționează?

— Ziariștii roboți! De aproape trei sferturi de secol ei fac și meseria asta.

Nathaniel rămase puțin pe gînduri, apoi izbucni:

— Atunci chemați-i pe ei!

— Nici o grabă! De-ar veni și peste o sută de ani, tot la timp sosesc.

Nathaniel se congestionă la față:

— Vă bateți joc de mine, amîndoi!

Lui Peg i se făcu milă de bătrîn. Scoase din sîn o bilă:

— Îți spunem purul adevăr, doctore! Iată, vezi paleofonograful ăsta? Ziariștii roboți înregistrează cu el orice undă sonoră dintr-un spațiu oarecare, chiar după trecerea multor secole de la propagarea ei în acel loc. Acest aparat captează „reminiscențele vibratorii", le reproduce și le amplifică. Așa că îți vei putea auzi glasul, întipărit în aceste ziduri — arătă el cu mîna pereții camerei — oricînd de acum încolo.

Și însoțind vorba cu fapta, Peg aruncă bila în sus și cînd o prinse în palmă, camera fu inundată de ultimele fraze rostite de el cu cîteva clipe mai înainte.

Nathaniel, pe jumătate convins, ceru politicos ca aparatul să reproducă sunetele din noaptea „învierii" sale.

Dor se cam codea, dar Peg îl împinse de la spate și cînd puseră paleofonograful în acțiune, se auzi răsunetul unor pași, apoi aceștia încetară și urmă un strigăt de groază (probabil al paznicului Ionescu) însoțit imediat de zgomotul unui corp în cădere pe podea. O voce răgușită mormăi ceva. Lui Nathaniel îi străluciră ochii de bucurie, căci, pesemne, își recunoscuse timbrul. Irupseră și cîteva strănuturi...

— Vă mulțumesc, se repezi Nathaniel și le scutură mîinile după obiceiul său învechit. Dați-mi voie să-l manevrez și eu!

Și, bucuros, ca un copil, începu să cutreiere sălile, amuzîndu-se să asculte diferite zgomote și glasuri ce răsunaseră vreodată prin ele.

— Vezi, Dor, cum îţi explici că aparatul a înregistrat zgomotele din noaptea redeşteptării lui Nathaniel? Că doar aparatul nu înregistrează halucinaţii!

— Te pomeneşti că nu-i nebun, ci mistificator. O fi inscenat toată comedia asta, iar Ionescu, de bună credinţă, a fost tras pe sfoară. Nathaniel ştia bine că un paleofonograf îl putea controla şi, de aceea, a avut grijă să lase urme... Hai mai bine să ne vedem de treabă! Poate Ionescu are nevoie de o îngrijire mai atentă!

Şi, lăsîndu-l pe Nathaniel să se amuze, se îndreptară spre camera paznicului. Dar după cîţiva paşi, în sală răsună deodată vocea lui Dor, redată de paleofonograful din palma lui Nathaniel:

„S-ar putea ca amîndoi să fie bolnavi de aceeaşi maladie. Lui Ionescu îi inhibă sistemul nervos, acestuia i-l excită...".

Dor încremeni. Uitase că şi propriile-i cuvinte puteau fi reproduse de aparat. Acum bătrînul Nathaniel va afla părerea lor despre el... Într-adevăr, schimbul de păreri dintre Peg şi Dor relativ la nebunia lui Nathaniel răsună puternic, necruţător, pînă ce Dor, nemaiputîndu-l suporta, îl rugă pe bătrîn să închidă aparatul.

Peg încercă o dezvinovăţire, dar Nathaniel, după ce-i privi fix şi îndelung pe amîndoi, oftă adînc şi înapoindu-le paleofonograful le spuse — spre surprinderea lor — cu aerul cel mai calm, totuşi preocupat, gînditor:

— Am să vă dovedesc că nu sînt nebun!

Şi se depărtă de-a-ndaratelea, fără să le mai strîngă mîna în semn de salut, cum avea obiceiul.

A doua zi, dimineaţa, Nathaniel Faithburn dispăru. Îl căutară pretutindeni şi, în cele din urmă, îl găsiră. Era culcat în racla de mumie şi avea un bilet prins pe piept:

„M-am autohibernat pe încă o sută de ani. Mai aveţi nevoie de altă dovadă?".

Ionescu, care îşi revenise după o noapte de somn, nu ştia ce să facă:

— Să vestesc iar „Marele centru galactic" că mumia... a murit?

— Nici gînd! se împotrivi Dor. O să creadă că am înnebunit cu toţii.

— Dar avem paleofonograful ca martor! sări Peg.

Dor surîse:

— Ca şi scrisoarea asta, nu valorează nici el nimic. O să se creadă că-s trucate aşa cum l-am suspectat şi noi pe Nathaniel.

O să fim şi noi consideraţi alienaţi mintali cum l-am socotit şi noi pe el...

— Dar eu ce raportez? se tot frămînta paznicul. Că trebuie să raportez ceva!

— C-ai avut vedenii, asta să raportezi! îi spuse Dor pe un ton iritat. Nu înţelegi, omule, că ne facem de ris? Cine o să ne creadă în secolul al XXIX-lea cu asemenea poveşti? Cum dovedim adevărul?

— Îl vom dovedi peste un veac! replică Peg.

— Şi pînă atunci să mă arate toţi cu degetul! Şi apoi dacă la 25 iulie 2989 Nathaniel Faithburn nu „reînvie"?

— Dar s-a trezit o dată!

— Ei, dragul meu, ulciorul nu merge de multe ori la apă, glăsuieşte un proverb bătrînesc!

Şi cei trei rămaseră înţeleşi să nu comunice nimănui cele petrecute în zilele lui iulie 2889 cu „mumia necunoscută" din „Muzeul genezei umane". Iar dacă Nathaniel Faithburn s-a trezit sau nu din a doua sa hibernare seculară, nu se mai ştie, fiindcă ne-ar trebui un nou Jules Verne ca să ne-o spună...

REZULTATUL CONCURSULUI INTERNAȚIONAL DIN ȚĂRILE SOCIALISTE „PENTRU CELE MAI BUNE POVESTIRI DE ANTICIPAȚIE"

Din inițiativa revistei sovietice „Tehnika Molodeji", în primăvara acestui an, revistele de popularizare a științei și tehnicii din R.D. Germană, R.P. Bulgaria, R.P. Polonă, R.P. Romînă, R.P. Ungară, R.S. Cehoslovacă și Uniunea Sovietică au organizat primul concurs internațional din țările socialiste pentru cele mai bune povestiri științifico-fantastice.

În țara noastră acest concurs s-a bucurat de un mare succes. La redacția Colecției au sosit din toate regiunile țării lucrări scrise de autori de cele mai felurite preocupări și profesiuni.

Pînă la 15 iulie a.c., cînd s-a încheiat etapa națională a concursului, au fost primite 120 de povestiri. Analizînd și discutînd aceste lucrări, juriul a acordat premii și mențiuni următoarelor lucrări :

PREMIUL I :

„Cătălina" de Gh. Săsărman (student)
„Lumini în adîncuri" de Sorin Stănescu (medic)

PREMIUL II :

„Cea mai bună dintre lumi" de Ion Hobana (scriitor)
„Lumina vie" de Radu Nor (scriitor)

PREMIUL III:

„Zidul metacosmic" de Ion Mînzatu (fizician)
„Legea cea mare" de Camil Baciu (proiectant)

MENȚIUNI:

„Oglinda răsturnată" de I. M. Ștefan (scriitor)
„Mesajul albaștrilor" de D. Todericiu (chimist)
„I Gigant I" de ing. Liviu Macoveanu și Romulus Vulpescu (scriitor)
„Plecarea" de Nicolae Minei (publicist)
„Monstrul" de Grigore Davidescu (medic)

La cea de-a doua etapă a concursului au fost prezentate juriului internațional cele mai bune lucrări din etapele naționale.

Această olimpiadă literară a înregistrat un mare succes în toate cele șapte țări participante. La concurs au sosit: în U.R.S.S. 546 de povestiri, în R.S.C. — 300, în R.P.U. — 180, în R.P.R. — 120, în R.P.P. — 103, în R.P.B. — 96, în R.D.G. — 30. În majoritatea lor autorii lucrărilor sînt tineri: cercetători științifici, studenți, muncitori, elevi. La concurs au luat parte și scriitori cunoscuți, ziariști.

Tematica povestirilor este deosebit de largă. Ea este străbătută de umanism, de încredere în om și în viitorul său, prezintă dezvoltarea științei și a tehnicii în strînsă legătură cu viitorul luminos al omenirii — comunismul. La analiza manuscriselor primite s-a avut în vedere actualitatea temei, calitățile ideologico-literare, originalitatea tehnico-științifică a problemei. În urma discuțiilor purtate, juriul internațional a hotărît să premieze prin călătorii în țările participante la concurs pe următorii autori:

BULGARIA: — D. Peev **„Părul lui Mahomed"** (pentru ideile științifico-tehnice interesante și pen-

tru măiestria literară) ; I. Vîlcev **„Iscoditorul"** (pentru anticipația interesantă și valoarea artistică).

CEHOSLOVACIA : — G. Kaidoș **„Experiența"** (pentru încercarea unei interpretări literaro-fantastice a legendelor populare) ; J. Vinarž **„ Esta"** (pentru tendințele umane și valoarea literară).

POLONIA : — K. Fialkowsky (Kor Bit) **„Dreptul de a alege"** (pentru umanismul conținutului și măiestria artistică) ; I. Bialetsky **„Însemnările bucătărașului"** (pentru talentul umoristic al autorului).

R.D.G. :—K. Bem **„Reportaj din anul 1990"** (pentru încercarea lui de a schița viitorul Germaniei socialiste); O. Weitlich **„Invazia A.F.M.B."** (pentru ideile științifico-tehnice interesante).

ROMÎNIA : — G. Săsărman **„Cătălina"**, poem în proză (pentru noutatea formei și umanismul mesajului) ; S. Stănescu **„Lumini în adîncuri"** (pentru interesantele idei științifice și valoarea literară).

UNGARIA : — J. Radnai **„Trezirea"** (pentru ideile umane): I. Toth **„Marea lecție"** (pentru interesantele idei științifico-tehnice).

UNIUNEA SOVIETICA : — V. Jukov **„Întîlniri în viitor"**, poem (pentru umanismul ideilor și noutatea formei) ; S. Jitomirski **„Proiectul 40"** (pentru ideea științifico-fantastică exprimată într-o frumoasă formă literară).

Concursul şi-a atins scopul. El a atras spre literatura de anticipaţie un mare număr de autori din ţările participante.

Redacţia revistei „Ştiinţă şi tehnică" şi a Colecţiei „Povestiri ştiinţifico-fantastice" mulţumeşte tuturor autorilor din ţara noastră care au participat la acest important concurs. Urăm tuturor iubitorilor literaturii de anticipaţie să activeze cu acelaşi entuziasm pentru continua înflorire a acestui interesant gen literar.

REDACŢIA

Citiţi în numărul viitor al Colecţiei povestirile ştiinţifico-fantastice trimise în cadrul concursului:

„Monstrul"

și

„Un act de eroism"



Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu



Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)



Abonamentele la revista „Știință și tehnică" și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU
• OCTOMBRIE 1962